

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

**Η ΔΡΑΙΑ ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ**

[Η ζωή τῆς Δραιώτερας γυναικας τῶν αἰώνων, γραμμένη ἀπό τὸν Γάλλο Ιστορικό Φούνκ Μπραντάνο]

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ο ωραῖος Πάρις, δι γυιδος τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου, θασανίζεται όποι ξναν παράφορο ἔρωτα γιὰ τὴν δραιότερη τῶν γυναικῶν, τὴν πεντάμορφη Ἐλένη, τὴν σύζυγο τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Μενελάου. Στὸ τέλος, μὴ μπορῶντας πειὰ ν' ἀντισταθῆ στὸ πάθος, ἔξοπλίζει ἔνα πλοῖο κι' ἔρχεται στὴν Ἐλάδα. Ο Μενέλαος τὸν φιλοξενεῖ στὰ ἀνάκτορά του, μὰ ἡ Ἐλένη τοῦ δείχνεται ἀδιάφορη. Ωστόσο, δι Πάρις δὲν ἀπογοητεύεται καὶ ἐπωφελούμενος ἐνὸς ταξιδιοῦ τοῦ Μενελάου στὴν Κρήτη, ξεμοναχίζει τὴν Ἐλένη καὶ τῆς ἔξιμον εἶναι τὰ τέρατα τοῦ ἔρωτος του.

Μα ἡ Ἐλένη τὸν ὀποκρούει φέρνοντάς του ἔνα σωρὸ δρθὰ ἐπιχειρήματα καὶ στὸ τέλος ἀρνεῖται νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὴν Τροία ἔκουσίως καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν συζυγικὴ στέγη.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Ἐλένη ἀγαποῦσε τὸν Πάρι μὲ μιὰ στοργὴ μητρικὴ, μὲ μιὰ τρυφερότητα χαδιάρικης γάτας, μὰ καὶ μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ μὲ σταθερότητα.

Τὸ νὰ γοητεύῃ, νὰ προκαλῇ τὸν ἔρωτα, τὸ ν' ἀνταποκρίνεται σ' αὐτόν, ὅχι μὲ πάθος, ἀλλὰ μὲ τὸ καθῆκον, ἔνα καθῆκον αὐθόρμητο καὶ φυσικό, αὐτὸς ἥταν τὸ πεπρωμένο τῆς γυναικας ποὺ ἔνσάρκωσε ἰδεωδῶς τὴν ὡμορφιά.

Ἡ πεθερά τῆς ὡστόσο, ἡ γρηὴ Ἐκάθη, ἡ βασίλισσα τῆς Τροίας, βλέποντάς τὶς δυστυχίες, τὸν αἰματηρὸ πόλεμο, τὶς θυσίες, τοὺς νεκρούς, τὰ πένθη, ποὺ ἀφορμή τους ἥταν ἡ ἀπαγωγὴ τῆς Ἐλένης ἀπ' τὸν Πάρι, τῆς ἔλεγε καὶ τῆς ξανάλεγε συχνά:

— Φύγε, κόρη μου, κι' ἀφησε τὸ γυιό μου... Θὰ σὲ βοηθήσω ἔγω νὰ πᾶς στὰ κυράβια τῶν Ἑλλήνων... "Ετσι μόνο θὰ τελειώσῃ αὐτὸς ὁ δλέθριος πόλεμος.

Ἡταν στιγμές ποὺ ἡ Ἐλένη φαινόταν διατεθειμένη νὰ ἀκολουθήσῃ τὶς συμβουλές τῆς πεθερᾶς τῆς. Ἀπηγύρωνε μάλιστα στὸν ἔσωτὸ τῆς τὶς πιὸ σκληρές μοιμένες γιὰ τοὺς γενναίους πολεμιστὰς ποὺ εἶχαν σκοτωθῆ ἐξ αἰτίας τῆς, καὶ γιὰ τὴν ὄρφανεια καὶ γιὰ τὸ πένθος ποὺ εἶχε σκορπίσει γύρω τῆς. Σ' αὐτὲς τὶς στιγμές, ἡ δραιότερη τῶν γυναικῶν τραβοῦσε τὰ μαλλιά τῆς καὶ ξεφώνιζε:

— Γιατὶ τὴν ἥμερα ποὺ μ' ἔφερε ἡ μητέρι μου στὸν κόσμο νὰ μὴ μ' ἀρπάξῃ ἔνας δυνατὸς ἄνεμος καὶ νὰ μὲ συντρίψῃ ἀπάνω στοὺς βράχους τῶν βουνῶν ἢ νὰ μὲ ρίξῃ στὰ βάθη τοῦ πελάγους; "Αν γινόταν αὐτό, καμιμιὰ ἀπὸ τὶς δυστυχίες ποὺ ἀντικρύζω τώρα μὲ τρόμο, δὲν θὰ συνέβαινε...

Τότε ἡ Ἐλένη ντρεπόταν τὸν ἴδιο τὸν ἔσωτὸ τῆς κι' δταν ἀντίκρυζε τὸν σεβάσμιο πεθερό τῆς Πρίαμο καὶ τὸν ύπεροχο ἀνδράδελφό τῆς τὸν θεῖον Ἐκτορα, τοὺς ἔλεγε μὲ τὰ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα:

— "Ω! πόσο θὰ ἥμουν εύτυχισμένη, ἀν δι θάνατος μὲ χιυπούσε τὴν ἥμερα, πού, γιὰ ν' ἀκολουθήσω τὸν Πάρι, ἐγκατέλειψα τὴν συζυγικὴ μου κλίνη, τοὺς ἀδελφούς μου, τὴν ἀγαπημένη μου κόρη Ἐρμιόνη καὶ τὶς χαριτωμένες μου συντρόφισσες... Ἀλλοί μονο ὅμως!... "Εξησα.... γιὰ νὰ βασανίζω τοὺς ὅλους καὶ νὰ βασανίζω μαὶ κ' ἡ ίδια.

Γρήγορες, φωτεινές, ἡ ὀπτασίες τῆς πατρίδος τῆς περνοῦσαν ἀπὸ τὴν σκέψη της, ἀπὸ τὰ ὄνειρά της: οἱ ωραῖοι λόφοι οἱ γεμάτοι ἐληῆς ποὺ ψιθύριζαν στὸ πέρασμα τοῦ ἀνέμου, ὁ γόνιμος κάμπος κι' ὁ τόσο καθαρὸς ούρανὸς τῆς Λακωνίας, ὁ Εύρωτας ἀπὸ τὸν ὄπουν ξεπηδοῦσαν βατράχια, ἡ σκοτεινόχρωμες πλαγιές τοῦ Ταύγετου. Τὰ βαρειὰ τείχη τῶν ἀνακτόρων τῆς Σπάρτης ἔπαιρναν τώρα μιὰ καινούργια γοητεία στὰ μάτια της: Μὰ ὅλες αὐτὲς ἡ ἀναμνήσεις συντριβόντουσαν ἀπάνω στὴν ἀσάλευτη ἀσπίδα τῆς Μοίρας... Κι' ἀν διαθήσω Μενελαος ἥταν γενναῖος καὶ δυνατός, δι Πάρις τάχα δὲν ἥταν δραιότερος τῶν ἀνδρῶν κι' δι ποὺ γοητευτικός; Ἡ φωνή του εἶχε τὴ γλυκύτητα χαδιοῦ καὶ τὸ βλέμμα του τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς του... Καὶ μέσα στὸ παλάτι τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, περιστοιχισμένη ἀπὸ μιὰ πολυτέλεια ποὺ τῆς ταίριαζε καὶ ποὺ τῆς φαινόταν πειὰ ἀδύνατο νὰ τὴ στερηθῇ, δὲν ἥταν κ' ἡ ίδια μιὰ βασίλισσα, ἀφοῦ αὐτὴ τὴν κυθεροῦσε πραγματικὰ ἔκει μέσα, πιαρ' ὅλη τὴ δυστροπία τῆς Ἐκάθης, τὶς μηχανορραφίες τῶν αὐλικῶν, τοὺς θρήνους τῆς Κασσάνδρας καὶ τὴ ζήλεια τῶν συνυφάδων της.

Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ περιφήμες σκηνὲς τῆς Ἰλιάδος παριστάνει τὸν γέρο βασιλέα Πρίαμο, περιστοιχισμένο ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους του αὐλικούς, ἐπάνω σ' ἔνα πύργο ποὺ δεσπόζει σὲ μιὰ ἀπὸ τὰς εἰσόδους τῆς Τροίας. Βρίσκονται ὅλοι στὴν κορυφὴ τοῦ πύργου, ἐνῶ τὰ βλέμματά τους πλινῶνται στὸν κάμπο, ὅπου βιρμηκιά ἡ στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων.

Κ' ξεαφνα φαίνεται ἡ Ἐλένη νὰ πλησιάζῃ, ἀσύγκριτη στὴν ὡμορφιά της... Καὶ οἱ προεστοί, βλέποντάς την, ψιθυρίζουν:

— Ποιός θὰ κατηγοροῦσε τοὺς Τρώας ἢ τοὺς Ἑλλήνας ποὺ ὑποφέρουν τόσα χρόνια τέτοιες μεγάλες δυστυχίες ἔξι αἰτίας μιᾶς γυναικας δπως αὐτή; "Εχει τὴν ὄψι μιᾶς ἀθάνατης θεᾶς... Θὰ μπορούσαμε νὰ υποφέρουμε ἀκόμα πιὸ μεγάλες δυστυχίες γιὰ νὰ μῆ μᾶς τὴν πάρουν πίσω οἱ Ἑλλήνες..."

Συγχρόνως δι γέρο - Πρίαμος, φωνάζοντας κοντά του τὴν Ἐλένη, τῆς λέει μὲ τὴ μεγαλύτερη στοργή:

— Πλησίασε, κόρη μου, κάθησε κοντά μου γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δῆς ἀπὸ μακριὰ τὸν προηγούμενο σύζυγό σου, τοὺς συγγενεῖς σου καὶ τοὺς φίλους σου! Δέν εἶνε καθόλου ύπεύθυνοι γι' αὐτὸν τὸν πόλεμο ποὺ οἱ θεοὶ μᾶς τὸν ἐπέβαλαν. Μὰ πές μου, ποιός εἶνε αὐτὸς δι τρομερὸς ἄνδρας, ἔκει κάτω, μὲ τὴν μεγαλοπρεπὴ ἐμφάνισι. Ξεπερνάει στὸ μπούς ὅλους τοὺς Ἑλλήνες ποὺ εἶνε συγκεντρωμένοι διλόγυρά του... Κι' δημως, μεταξύ τους, πολλοὶ εἶνε πανύψηλοι, μὰ κανένας τους δὲν ἔχει τέτοιο μπό, οὕτε τέτοιο εύγενικὸ παρουσιαστικό... Αὐτὸς πρέπει νὰ εἶνε χωρὶς ἄλλο βασιληᾶς.

Καὶ ἡ Ἐλένη ἀπάντησε στὸν Πρίαμο:

— "Αγαπημένε μου πατέρα, μοῦ ἐμπνέεις σεβασμό... Σεβασμὸ καὶ φόβο..." Α! ἀν μὲ εἶχε πάρει δι θάνατος, πρὶν ἔλθω ἔδω ἀκολουθῶντας τὸν γυιό σου κι' ἐγκαταλείποντας σπίτι καὶ φίλους, τὴ μοναδικὴ μου κόρη καὶ τὶς πιστὲς συντρόφισσες τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, δι πόλεμος αὐτὸς δὲν θὰ εἶχε γίνει. Μὰ δι θάνατος δὲν ἥρθε καὶ νᾶμαι πλημμυρισμένη τώρα στὰ δάκρυα... Ωστόσο, εἶμαι ξτοιμη ν' ἀπαντήσω στὶς ἔρωτήσεις σου,

»Αύτός πού μοῦ δείχνεις έκει κάτω είνε ό γυιός τοῦ 'Ατρέως, δ' θασιλῆς 'Αγαμέμνων μὲ τὸ μεγάλο θασίλειο, γενναιούς πολεμιστής καὶ κουνιάδος ἐμένα τῆς ἀθλίας σκύλλας!

'Αφοῦ δὲ 'Ελένη εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ, δὲ Πρίαμος γεμάτος θαυμασμό, φώναξε:

— Εὔτυχισμένε γυιέ τοῦ 'Ατρέως, ἄνθρωπε εὐλογημένε ἀπὸ τὴν Μοῖρα, δὲ χιλιάδες τῶν 'Ελλήνων ὑπηρετοῦν τὴ δόξα σου!

— Επειτα, καρφώνυντας τὰ μάτια του στὸν 'Οδυσσέα, δὲ Πρίαμος, ξαναρώθησε τὴν 'Ελένη.

— Κι' αὐτὸς ἔκει ποιὸς εἶνε, κόρη μου; 'Ο 'Αγαμέμνων τὸν ξεπερνάει στὸ ὅψος ἔνα ὀλόκληρο κεφάλι, μὰ αὐτὸς ἔχει πιὸ πλατὺ στῆθος καὶ ὥμους... Τὰ ὅπλα του ξεκουράζονται ἀπάνω στὴν τροφοδότρα γῆ... Διασχίζει τὶς γραμμὲς τῶν σιδεροφράχτων πολεμιστῶν, δύμοις μὲ τὸ δασύτριχο κριάρι, ἀνάμεσα στὰ κάτυσπρα πρόβατα.

Καὶ δὲ 'Ελένη ἀποκρίθηκε:

— Αύτός εἶνε δὲ 'Οδυσσέας, δὲ γυιός τοῦ Λαέρτη, δὲ 'Οδυσσέας πλούσιος σὲ συμβουλές πού μεγάλωσε στὸ τραχὺ νησὶ τῆς Ιθάκης. Τὸ κεφάλι του εἶνε γεμάτο ἀπὸ τὶς διαφορετικὲς πανουργίες κι' ἀπὸ ἔνα σωρὸ ίδεες πού βρίσκονται σωριασμένες ἡ μιὰ ἀπάνω στὴν ἄλλη.

Τότε δὲ σοφὸς σύμβουλος τοῦ Πριάμου δὲ γέρο-'Αντίνωρ, ἔλα-
βε τὸν λόγο καὶ εἶπε:

— Ω γυναῖκα, μιλᾶς στὸ ἀλήθεια ὅπως πρέπει; "Αλλοτε δὲ εἰος 'Οδυσσέας ἦρθε ἐδῶ ὡς πρεσβευτὴς τῶν 'Ελλήνων, μαζὺ μὲ τὸν πολεμόχαρο Μενέλαο, γιὰ νὰ μιλήσῃ γιὰ σένυ. Κ' οἱ δυὸ φιλοξενήθηκαν στὸ παλάτι μου καὶ ἔτσι ξέρω τὸν χαρακτῆρα τους καὶ τὰ κεφάλια τους τὰ γεμάτα σκέψεις. Μέσα στὴν ὁμήγυρι τῶν Τρώων, δὲ Μενέλαος ὄρθιος ξεπερνοῦσε τὸν σύντροφό του κατὰ ἔνα κεφάλι καὶ περισσότερο, μὰ καθισμένος δὲ 'Οδυσσέας ἦταν πιὸ ἐπιθλητικός. "Οταν ἔλαβαν τὸν λόγο, ἀκούσαμε τὸ Μενέλαο νὰ μιλάῃ σύντομα καὶ βιαστικά. Δὲν ἦταν οὕτε ρήτωρ εὐγελωτὸς, οὕτε ἐπιπόλαιος δύμιλητής, δὲν καὶ νέος ἀκόμα... Μιλοῦσε μὲ δύναμι. "Επειτα δὲ 'Οδυσσέας μὲ τὶς θαυμαστὲς συμβουλές σηκώθηκε. Στεκόταν ἵσιος, ἀκίνητος, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὴ γῆ. Κρατοῦσε τὸ σκῆπτρο του ἀκίνητο καὶ θὰ τὸν ἔπαιρνε κανεὶς γιὰ ἔναν ἀπαίδευτο στρατιώτη ἢ γιὰ τρελλό. Μὰ δὲν ἀπὸ τὸ δυνατό του στῆθος θγῆκε ἢ βαρειά φωνή του πού σκόρπιζε τὰ λόγια του, δημοσίες πέφτουν τὰ χιόνια τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸν οὐρανό, καταλάβαμε δὴ τι κανένας θνητὸς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὰ θγάλη πέρα μαζύ του στὰ λόγια. Καὶ τὸν ἀκούγαμε, γεμάτοι θαυμασμό.

Μὰ ἔκεινη τὴ στιγμὴ δὲ Πρίαμος διέκρινε στὸ στρατόπεδο τῶν 'Ελλήνων τὸν Αἴαντα καὶ ρώτησε τὴν 'Ελένη:

— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς δὲ ψηλός κι' εὔρωστος 'Αχαιός πού δλοι οἱ ἄλλοι γύρω του δὲν φτάνουν στὸ μπόι δὲς τοὺς δυνατοὺς του ὥμους;

Καὶ δὲ 'Ελένη ἀπάντησε:

— Εἶνε δὲ μέγας Αἴας, δὲ 'Ασπίδα τῶν 'Αχαιῶν. Κοντά του στέκεται ὄρθιος σὰν θεός δὲ 'Ιδομενέας μαζύ μὲ τοὺς Κρήτας του. 'Ολόγυρά του συγκεντρώνονται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στρατευμάτων του. 'Ο πολεμόχαρος Μενέλαος τὸν φιλοξενοῦσε στὸ παλάτι μας στὴ Σπάρτη κάθε φορὰ πού ἔρχόταν ἀπὸ τὴν Κρήτη... Βλέπω κι' δλούς τοὺς ἄλλους ἀρχηγοὺς τῶν 'Ελλήνων, τοὺς ἀναγνωρίζω καὶ θὰ μποροῦσα νὰ πῶ τὸ ὄνομα τοῦ καθενός... Μὰ δὲν θλέπω δυὸ μόνο: τὸν Κάστορα, τὸν δαμαστὴ τῶν ἀλόγων καὶ τὸν Πολυδεύκη μὲ τὶς δυὸ ἀδερφές, τὰ παιδιὰ τῆς μητέρας μου Λήδας, τ' ἀδέλφια μου... Δὲν θέλησαν τάχι νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν εὔτυχισμένη Λακεδαίμονα ἥ, ἀφοῦ ἥρθαν ἐδῶ, δὲν ἀνακατεύονται στὴ μάχη, ντροπιασμένοι γιὰ τὴν μεγάλη προσθολὴ πού τοὺς ἔκανα.

— Ετσι μιλοῦσε δὲ θεία γυναῖκα, ἀγνοῶντας τὴ μοῖρα τῶν ἀδελφῶν της πού δὲ γῆ τῆς πατρίδιας τους τοὺς εἶχε σκεπάσει πειά...

— Εν τῷ μεταξύ, δὲ μάχη ἐμαίνετο κάτω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Τροίας.

Σὲ μιὰ στιγμή, δὲ Πάρις διέκρινε τὸ Μενέλαο, πού προχωροῦσε στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν 'Ελλήνων, τρομερὸς μέσα στὴ μπρούτζινη πανοπλία του. Καὶ δὲ καρδιὰ του ἀνατρίχιασε. 'Ο ωραῖος Πάρις ρίχτηκε πρὸς τὰ πίσω καταφεύγοντας μέσα στὸ πλήθος τῶν συμπολεμιστῶν του.

«Σὰν κι' αὐτὸν πού φεύγει περίτρομος, θλέποντας ἔνα φεῖδι μέσα στὴν δεντρόφυτη κοιλάδα—γράφει δὲ 'Ομηρος — ἔτσι κι' δὲ Πάρις δὲ θείος ήρως ἀρχίσε νὰ τρέμη σύγκορμος καὶ τὸ ξέσαλε στὰ πόδια. Μὲ τὸ πρόσωπο κατάχλωμο ἀπὸ τὴν ταραχὴ του, χάθηκε μέσα στὸ πλήθος τῶν γενναίων Τρώων».

Τότε δὲ ἄψογος καὶ ἀφοβός "Εκτωρ, θλέποντας τὸν ἀδελφό

του νὰ δειλιάζῃ μπρὸς στὸν Μενέλαο τοῦ φώναξε:

— Πάρι, ἄθλιε χάρτινε ήρωα, ξεγελαστὴ τῶν γυναικῶν, ἔρωτιάρη καὶ πινοῦργε: Καλύτερα νὰ μὴν εἰχες γεννηθῆ ποτὲ δὲ νὰ εἰχες πεθάνει πρὶν ἀρχίσης νὰ τρέχης πίσω ἀπὸ τὶς γυναικίες... Καὶ γιὰ σένα θὰ ἥταν προτιμότερο αὐτὸς παρὰ νὰ γίνης δὲ περίγελως τώρα στὰ μάτια δλων... Γελοῦν τώρα μὲ τὴν καρδιὰ τους οἱ ξανθόμαλλοι "Ελληνες μαζύ σου, αὐτοὶ πού βλέποντας τὸ ὄραίο σου παράστημα, σὲ θεωροῦσαν ὡς τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ στρατοῦ μας!... Μὰ ἔσυ δὲν ἔχεις οὕτε γροθιά, οὕτε καρδιά! Σὲ σένα ταιριάζουν ροῦχα γυναικίας!

— Ακούγοντας τὰ προσθλητικὰ αὐτὰ λόγια τοῦ ἀδελφοῦ του, δὲ Πάρις ἀνωρθώθηκε... "Ωστε τὸν θεωροῦσαν ἀνίκανο ν' ἀντιμετωπίσῃ σὲ μονομαχία τὸν Μενέλαο.

— "Εκτωρ, μὲ θρίζεις ὅδικι ! φώναξε. "Αν θέλης νὰ πολεμήσω ὃς παραταχθοῦν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ οἱ "Ελληνες κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ Τρῶες. 'Ο Μενέλαος κι' ἔγω θὰ πολεμήσουμε μπροστὰ στὰ μάτια τους γιὰ τὴν κατοχὴ τῆς 'Ελένης καὶ τῶν θησαυρῶν ποὺ ἔφερε μαζύ της. 'Ο νικητὴς θὰ τὰ πάρη δλα. "Ετσι θὰ γίνη εἰρήνη καὶ οἱ "Ελληνες θὰ ξαναγυρίσουν στὴν 'Ελλάδα... Μὲ ἐνθουσιασμὸ δὲ "Εκτωρ δέχτηκε τὴν πρότασι τοῦ ἀδελφοῦ του. Τὸ ἴδιο συνέθη καὶ μὲ τοὺς "Ελληνας καὶ τοὺς Τρῶας κι' ἔτσι η μονομαχία Πάριδος καὶ Μενελάου ἀποφασίστηκε...

Τότε δὲ "Ιρις, δὲ γαγγελιαφόρος τῶν θεῶν, ἔτρεξε κοντὰ στὴν 'Ελένη γιὰ νὰ τῆς ἀνακοινώσῃ τὴν εἰδησι αὐτῇ. "Η "Ιρις, γιὰ νὰ τὸ κάνῃ αὐτό, ἐπῆρε τὴν μορφὴ τῆς γοητευτικῆς κόρης τοῦ Πριάμου Λαοδίκης. Τὴν ὄρα ἔκεινη δὲ "Ελένη κεντοῦσε ἐπάνω σ' ἔνα πολύτιμο ὄφασμα διάφορα σχέδια ποὺ παρίστανταν τὰ κυτορθώματα τῶν 'Ελλήνων καὶ τῶν Τρώων.

— "Η "Ιρις, ἀνάλαφρη καὶ αιθέρια, πλησίασε τὴν 'Ελένη καὶ τῆς εἶπε:

— "Ελα, ἀγαπημένο μου παιδί, νὰ παρασταθῆς σ' ἔνα σπάνιο περιστατικό. Χθὲς ἀκόμα οἱ "Ελληνες καὶ οἱ Τρῶες σκοτωνόντουσαν στὰ δακρύθρεχτα πεδία τῆς μάχης. Μὰ νὰ ποὺ τώρα κάθονται ἡσυχοὶ, σιωπηλοί, ἀκυρωμένων τῆς ἀσπίδες τους κι' ἔχοντας μπηγμένες μέσα στὴ γῆ τὶς μακρυές λόγχες τους. 'Ο Πάρις κι' δὲ γενναίος Μενέλαος ἀποφάσισαν νὰ μονομαχήσουν οἱ δυό τους. "Ετσι θὰ κριθῇ δὲ τύχη τοῦ πολέμου κι' ὅποιος νικήσῃ θὰ σ' ὀνομάσῃ σύζυγό του.

Μιλῶντας ἔτσι δὲ "Ιρις, ἔχουσε μέσα στὴν καρδιὰ τῆς 'Ελένης τὴ γλυκεία νοσταλγία τοῦ πρώτου τῆς συζύγου, τῶν παλαιῶν τῆς φίλων καὶ τῆς μακρυνῆς πατρίδας τῆς.

— Κι' ἀμεσως δὲ ωραιότερη τῶν γυναικῶν ἄφησε τὴν κάμαρὴ της, συνοδευούμενη ἀπὸ δυὸ ἀκολούθους της, τὴν Αἴθρα καὶ τὴν Κλυμένη.

— Γλυκά δάκρυα κυλοῦσαν στὰ μάγουλά της.

— Βιαστικά, δὲ 'Ελένη καὶ δὲ μαχητὴς διευθύνθηκαν στὰ μάγουλά της.

— Οι δυὸ ἀντίπαλοι εἶχαν προετοιμασθῆ ἐν τῷ μεταξύ, γιὰ τὴ μονομαχία.

— Εἶχαν φορέσει τὶς μπρούτζινες πινοπλίες τους καὶ τὶς περικεφαλίες τους μὲ τὶς μακρυές χάιτες καὶ εἶχαν πάρει τὶς μακρυές τους λόγχες, τὰ σπαθιά τους μὲ τὸ ἀσημένια καρφιά, τὶς λαμπρές περικνημίδες τους καὶ τὶς στρογγυλές ἀσπίδες τους.

— Νά τοι κι' διατίπαλοι εἶχαν προετοιμασθῆς στρατιές, τοὺς Τρῶες ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τοὺς "Ελληνες ἀπὸ τὴν ἄλλη.

— Πρώτος δὲ Πάρις ἔρριξε τὴ λόγχη του, δὲ ὅποια πέτυχε τὴν ἀσπίδα τοῦ ἀντίπαλου του, μὰ δὲ αἰχμὴ της, χωρὶς νὰ τὴν τρυπήσῃ, ἀναπήδησε ἀπάνω στὸ μπροῦντζο.

— Μὲ τὴ σειρά του, δὲ Μενέλαος ἔρριξε κι' αὐτὸς τὴν λόγχη του ἐνῶ τὰ χείλη του ψιθύριζαν μιὰ προσευχή:

— Λαμπρὲ Δία, ἐπίτρεψέ μου νὰ τιμωρήσω ἔκεινον, τοῦ δοπιού δὲ θείος ήρωα προσθολὴ ἐναντίον μου προκάλεσε τὸν ἀνθρωποκτόνο αὐτὸν πόλεμο. 'Επίτρεψέ μου, νὰ τὸν ξαπλώσω νεκρὸ καταγής, γιὰ νὰ μάθουν οἱ μεταγενέστεροι δτὶ στὸν κόσμο θασιλεύει δικαιοσύνη καὶ δτὶ οἱ θεοὶ δὲν ἀνέχονται ν' ἀνταποδοθῇ κανεὶς τὴ φιλοξενία, τὴ φιλία καὶ τὴν καλωσύνη μὲ προσθλέξ κατὰ τῆς τιμῆς.

— Η δύναμι, μὲ τὴν δοπιά δὲ Μενέλαος ἔρριξε τὴν λόγχη του ἐνῶ τὸν τόση, ὡστε τρύπησε τὴν ἀσπίδα τοῦ ἀντίπαλου καὶ ξέσκισε τὸ χιτῶνα ποὺ τοῦ τοῦ σκέπαζε τὴν κοιλιά.

— Επειτα, δὲ θασιλεύεις τῆς Σπάρτης ώρμησε ἔναντίον του καὶ μὲ τὸ σπαθὶ του τὸ